

NLM-barnehagene AS

Avdeling Tinnemoen barnehage

PROGRESJON FAGOMRÅDENE – TINNESMOEN BARNEHAGE

Mål; la barna møte fagområdene gjennom opplevelser og erfaringer i hverdagen.

Alder Fagområder	1-2-åringene	2-3-åringene	3-4-åringene	4-5-åringene	5-6-åringene
Kommunikasjon, språk og tekst Rammeplanen: Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk	Barnehagen skal bidra til at barna; opplever et rikt språk, både verbalt og kroppslig	+ lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne	+ videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd + blir kjent med bøker, sanger, bilder, media m.m.	+ bruker sitt språk for å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og å skape positive relasjoner i lek og annet samvær	+ lytter til lyder og rytme i språket og blir fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver + får et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser og kunnskaper, samtaler, og som inspirasjon til fabulering og nyskaping
Noen opplevelser og erfaringer barna skal få møte	-sanger med bevegelser og begreper -lese og se i bøker -voksne som bruker begreper aktivt og bevisst gjennom hverdagen -konsekvente og forutsigbare voksne -voksne som er bevisst kroppsspråk og mimikk -peke	+ repetisjoner -videreutvikle begreper -voksne som setter ord på konkrete o.l. -fortellinger -rim og regler sanger	+ bruk av media -lydbøker -bruke ord og begreper i hverdagsaktiviteter -lese ulike bøker -samtale med barna -tekstskaping -fortellinger med konkrete -lek	+ «steg for steg» -barnesamtaler -rollelek -fortellerkort	+ klapper stavelser -tall, bokstaver og lydering -tur til biblioteket -galleritur -lese bøker -rimebok -lage fortellinger -teater -galleribesøk -kjente kunstverk -bokprosjekt
Kropp, bevegelse og helse Rammeplanen; Barn er kroppslig aktive og de uttrykker seg mye	Barnehagen skal bidra til at barna; får en positiv	+ skaffer seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser	+ videreutvikler sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og	+ utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og	+ utvikler forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at

gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barna verden og seg selv å kjenne.	selvoppfatning gjennom kroppslig mestring	og utfordringer	finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet + får gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider	kroppslige utfordringer og får en forståelse av hvordan en bruker og samtidig tar vare på miljøet og naturen	alle er forskjellige + får kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og sunt kosthold
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	-fysisk tilrettelagt innemiljø -bevegelse og lek ute i ulike terreng -de voksne støtter opp rundt nye utfordringer -musikk og bevegelse	+ utforske det fysiske miljøet inne og ute - turer -musikk -leke med ball -tegning	+ leirplassen -sykling -ski -gå tur -perling, klipping, tegning, pusling -hinderløyper -kaste ball -musikkinstrumenter og lydlære -håndhygiene	+ fysiske utfordringer -turer i nærmiljøet -turer til byen -samtale om naturvett	+ samtale om kropp -fotballcup -samtale rundt sunt kosthold -støtte til et hensiktsmessig blyantgrep
Kunst, kultur og kreativitet Rammeplanen; Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barna få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon	Barnehagen skal bidra til at barna; får møte kunst og kultur og gjøre erfaringer gjennom sine sanser	+ tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede	+ styrker sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk	+ utvikler sin følsomhet til å lytte, iakttå og uttrykke seg gjennom allsidige møter med og refleksjon over kultur, kunst og estetikk + utvikler sin evne til å bearbeide og kommunisere sine inntrykk og gi varierte uttrykk gjennom skapende virksomhet	+ utvikler elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form, for å kunne uttrykke seg estetisk i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama +opplever at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse
Noen opplevelser og erfaringer barna får møte	-tema sansene -ulike aktiviteter; vannleik, snø/is, formingsaktiviteter, bleiemaling, turer i nærmiljøet	+ fokus på barnas sanser -utforske ulikt materiell - videreutvikler teknikker	+ ulike teater -sansing -filmer -formingsaktiviteter -kunstverk	+ kristne samlinger -besøke kirken -lese bøker, høre på cd -galleribesøk -barnas nasjonaliteter -misjonsprosjektet -tekstskaping	+ opptredener -utstillinger -tilgjengelige materiell og verktøy innen skapende virksomhet -ulike kunstinntrykk over tid

<p>Natur, miljø og teknikk Rammeplanen; Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær.</p>	<p>Barnehagen skal bidra til at barna; får gjøre erfaringer gjennom sine sanser</p>	<p>+ opplever naturen og undring over naturens mangfoldighet</p>	<p>+ opplever glede ved å ferdes i naturen og får grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen</p>	<p>+ får erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon</p>	<p>+ erfarer hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet + lærer å iakttta, undre seg, eksperimentere, systematisere, beskrive og samtale om fenomener i den fysiske verdenen</p>
<p>Noen opplevelser og erfaringer barna får møte</p>	<p>-turer ut i all slags vær -is, snø, vann-prosjekt -samler inn kongler, kvist og løv -ser på ulike årstider -tema småkryp -ulike sanseneerfaringer</p>	<p>+ være mye ute i all salgs vær/årstider -utforske det vi finner ute -ta tak i det barna blir oppmerksomme på -gi tid til undring for det barna viser interesse for</p>	<p>+ plukke søppel -bruke årstidene aktivt -smaksans -turer i nærområdet -referanseområdet -mate fugler</p>	<p>+ samtaler -tar tak i det barna interesserer seg for -sår frø -bøker -dyrespor -plukke blomster -leirplassen</p>	<p>+ konstruksjonsleik -snekrer og spikker -sette poteter og så grønnsaker -kalender -pc</p>
<p>Etikk, religion og filosofi Rammeplanen: Den etiske veiledning barnehagen gir barn, må ta hensyn til barnets forutsetninger og det enkelte hjemms kulturelle og religiøse eller verdimessige tilknytning</p>	<p>Barnehagen skal bidra til at barna; tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier</p>	<p>+ får kjennskap til kristne høytider og tradisjoner og tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnegruppen</p>	<p>+ erfarer at grunnleggende spørsmål er vesentlige, ved at det gis anledning og ro til undring og tenkning, samtaler og fortellinger + får innsikt i grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og deres plass i kulturen</p>	<p>+ utvikler toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs eller livssynsmessig tilhørighet.</p>	<p>+ blir kjent med religion, etikk og filosofi som del av kultur og samfunn</p>
<p>Noen opplevelser og erfaringer barna får møte</p>	<p>-gode rollemodeller -kristne verdier -gode normer og verdier -lære rett og galt -kristne sangsamlinger -juleevangeliet -«jeg gir deg min hånd»</p>	<p>+ kristne samlinger med sang, bevegelse, historier -«steg for steg» - empati -fokus på å lære å dele -ta vare på og være gode med hverandre</p>	<p>+ kristne samlinger med flanellograf og bøker -prøver å formidle den gylne regel -«steg for steg» -følelser -høytider -tradisjoner</p>	<p>+ bruke den gylne regel -barnas misjonsprosjekt -tar utgangspunkt i barns nasjonalitet – dyr, mat ... -kirkebesøk</p>	<p>+ barna dramatiserer kristne historier og eventyr -spill og regelleik</p>

<p>Nærmiljø og samfunn Rammeplanen; Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillitt og nysgjerrighet</p>	<p>Barnehagen skal bidra til at barna; blir kjent med og deltar i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet</p>	<p>+ erfarer at alle mennesker uansett alder og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap</p>	<p>+ utvikler tillitt til egen deltakelse i og påvirkning av fellesskapet + opplever at det tas like mye hensyn til gutter og jenter</p>	<p>+ blir kjent med noen historiske endringer i lokalmiljø og samfunn, og utvikler forståelse for ulike tradisjoner og levesett</p>	<p>+ blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og får kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.</p>
<p>Noen opplevelser og erfaringer barna får møte</p>	<p>-turer i nærmiljøet -fester</p>	<p>+ barns medvirkning – får enkle valg</p>	<p>+ besøke nærområdet -leirområdet -få ansvarsoppgaver -likestilling i praksis -bevisste rollemodeller</p>	<p>+ turer i nærmiljøet -møte med mennesker</p>	<p>+ samisk kultur -skolebesøk -Tarkus -Eldar og Vanja</p>
<p>Antall, rom og form Rammeplanen; Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse</p>	<p>Barnehagen skal bidra til at barna; får erfare rom og form gjennom alle sine sanser</p>	<p>+ erfarer ulike type størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenligne</p>	<p>+ erfarer, utforsker og leker med tall, form og mønster</p>	<p>+ erfarer plassering og orientering og på den måten utvikler sine evner til lokalisering</p>	<p>+ tilegner seg gode og anvendbare matematiske begreper</p>
<p>Noen opplevelser og erfaringer barna får møte</p>	<p>-tall og bokstaver tydelig framme -puslespill med ulike former -speiltunell -leker med ulike former og farger som stimulerer sansene -tall/telling i sanger, bøker, samling m.m.</p>	<p>+ sortering av leker -sanseleker – vegg Brett -stable klosser, stor, liten -telle – tall, mengde i trappene</p>	<p>+ merking, sortering og rydding -former ute og inne -lage og forme former -tallbegreper -se på former i nærmiljøet, på turer -matematiske begreper sirkel, firkant, kvadrat, trekant -orientering ved hjelp av kroppen -sammenligne</p>	<p>+ de voksne bruker språket bevisst -oppleve områder fra ulike vinkler og avstander</p>	<p>+ teller, legger sammen, trekker fra -spill og regelleik -begrepslæring -konstruksjonsleik -knytte innhold til tall</p>